

24.5.2023

RAPORTTI SUOMEN NUORET, RAUHA JA TURVALLISUUS - TOIMINTAOHJELMAN TOIMEENPANOSTA - SUOMEN PARTIOLAISET RY

Nuoret, rauha ja turvallisuus (2250); eduskunnalle toimitettava väliraportti kansallisen 2250-toimintaohjelman toimeenpanosta (08/2021–03/2023)

Vastaukset ulkoministeriön kysymyksiin.

1. Mitä YPS-toimintasuunnitelman tavoitteisiin liittyviä toimenpiteitä olette edistäneet. Vastauksessa tulisi listata mihin toimintasuunnitelman tavoitteeseen ja alatavoitteeseen ne liittyvät sekä onko toimenpidettä tehty kansallisesti vai kansainvälisesti. Vastausta tulisi täydentää 1–3 konkreettisella esimerkillä tehdyistä toimista tai hankkeista.

Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry (SP) on toiminnassaan vuosina 2021–2023 edistänyt seuraavia Nuoret, rauha ja turvallisuus –toimintaohjelman tavoitteita:

TAVOITE 1: Eritaukaisten nuorten osallistumismahdollisuudet kaikilla päätöksenteon tasoilla ovat lisääntyneet ja nuorten rooli, vaikutusvalta ja merkityksellinen osallistuminen konfliktien ennaltaehkäisyssä ja ratkaisussa on vahvistunut.

SP on järjestänyt vuosittain 2014 alkaen yhteiskuntasuhde–trainee–kurssin, jonka kohderyhmä ovat 16–25-vuotiaat nuoret. Osallistujat oppivat kansallisesta päätöksenteosta eduskunnassa sekä erilaisista nuoria ja partiota koskevista poliittisista teemoista (koskee erityisesti tavoitetta 1, alatavoitteita 1 ja 2).

Kesällä 2022 SP:n Kajo–suurleirillä (n. 13 000 osallistujaa) toteutettiin Rauhanlaakso, 12–15-vuotiaille partiolaisille suunnattu ohjelmakokonaisuus, jonka kantava teema oli nuorten rooli rauhan ja konfliktinratkaisun parissa (koskee erityisesti tavoitetta 2, alatavoitetta 2).

V. 2023 SP aloitti rauhankasvatukseen keskittyvän Scouts, Peace and Security –yhteistyöhankkeen, joka saa rahoitusta Ulkoministeriöltä, yhdessä Nepalilaisien partiolaisten kanssa. Hankkeen tavoitteena on tukea nuorten roolia yhteiskunnassa sekä edistää sosiaalista rauhaa. Hanke toteutetaan Nuoret, rauha ja turvallisuus –agendan kehikossa, ja yhteistyötä hankkeessa tehdään myös Erätaukosäätiön kanssa. Hankkeen pidemmän aikavälin tavoitteina on lisätä lasten ja nuorten taitoja ja tietoa konfliktinratkaisusta ja rauhasta, sekä lisätä nuorten ja päättäjien välistä rauhandialogia 2250-keskustelutilaisuuksien avulla (koskee mm. alatavoitteita 2, 3 ja 4, myös tavoitetta 2.4).

TAVOITE 2: Nuorten rooli syrjäytymisen ja väkivallan ennaltaehkäisyssä sekä suvaitsevaisuuden ja rauhan kulttuurin edistämisessä on lisääntynyt

SP on edistänyt tavoitetta "No Missed School Days" -kehitysyhteistyöhankkeella. Vuosina 2019–2022 projekti toteutettiin yhteistyössä The Uganda Scouts Association- ja The Uganda Girl Guides Association -järjestöjen kanssa. Hankkeen tarkoituksena oli konkreettisten toimien ja tietoisuuden lisäämisen avulla vähentää kuukautisista johtuvaa tyttöjen koulupudokkuutta Ugandassa (koskee erityisesti alataavoitetta 2).

V. 2020 SP solmi yhteistyösopimuksen Erätauko-säätiön kanssa. SP hyödyntää Erätauko-menetelmää erilaisissa tapahtumissa ja keskusteluissa, ja sen avulla edistää rauhaan ja yhteisymmärrykseen pyrkivää dialogia (koskee erityisesti alataavoitteita 2 ja 4).

TAVOITE 4: Nuorten suojelu ja oikeuksien toteutuminen konflikteissa ja konfliktien ennaltaehkäisyssä on vahvistunut

Suomen partiolaiset ovat edistäneet tavoitetta 4 mm. toimimalla yhteistyössä Pinkkipartio ry:n kanssa, joka ajaa partiossa aktiivisesti sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen oikeuksia SP:n tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa noudattaen (koskee erityisesti alataavoitetta 4).

Lisäksi SP:n rauhantyövastaavat ovat osallistuneet aktiivisesti 2250-verkoston toimintaan. Raportointikaudella 08/2021–03/2023 rauhantyövastaavat ovat osallistuneet mm. kansanedustajille suunnatun minglen järjestämiseen, hallitukselle osoitetun kirjallisen kysymyksen työstöön, Ulkoministeriön järjestämään Helsinki Policy Forum –tapahtumaan, 2250-verkoston opintomatalle Brysseliin, Kriisinhallinta NYT –tapahtumaan, Suomen toimeenpanoa käsittelevän artikkelin kirjoittamiseen IJAB-lehteen sekä YPS (youth, peace and security) -agenda koskevien työpajojen ja puheenvuorojen toteutukseen.

2. Jos olette tukeneet YPS-toimintaa rahallisesti tai käyttäneet siihen määrärahaa, mikä on ollut rahoituksen vuosittainen määrä raportointikaudella vuosina 08/2021–03/2023. Halutessaan rahoituskohteita voi tarkentaa esimerkein.

Suomen partiolaisten budjetissa ei ole varsinaista YPS-kustannuspaikkaa. Rauhantyölle eli YPS-agendan edistämiseksi on varattu kansainvälisten yhteyksien valiokunnan budjetista pieni summa kuluja varten.

Raportointikaudella 08/2021–03/2023 Suomen partiolaiset ovat kuitenkin järjestäneet YPS-teemaisia tapahtumia ja hankkeita ja niiden myötä tukeneet YPS-toimintaa rahallisesti arviolta 24 000 euron edestä. Nämä koostuvat seuraavista hankkeista:

Suurleiri Kajolla kesällä 2022 järjestettiin Rauhanlaakso, jossa keskityttiin konfliktinratkaisuun rauhanomaisin keinoin. Laakson budjetti oli n. 19 000 €.

Scouts, Peace and Security -hankkeeseen on v. 2022 käytetty n. 5000 € SP:n omaa rahaa. Hanke alkoi v. 2023 ja jatkuu v. 2025 asti. Ulkoministeriön tukeman hankkeen budjetti (ml. omarahoitusosuus) on v. 2023–2025 yhteensä 209 415 euroa.

Selkeästi rauhantyöhön budjetoidun toiminnan lisäksi on hyvä huomata, että partiossa on paljon monimuotoista toimintaa, joka tähtää nuorten osallisuuden ja hyvinvoinnin lisääntymiseen eli edistävät kokonaisvaltaisesti 2250-toimintaohjelman toteutumista.

Hyvä esimerkki vastaavasta toiminnasta on Yhteiskuntasuhde-trainee-koulutus, jossa nuoret oppivat vaikuttamisesta ja päätöksenteosta, mikä edistää nuorten yhteiskunnallista aktiivisuutta (vastaa erityisesti toimintaohjelman tavoitteen 1 alataavoitteita 1 ja 2). Koulutus ei kuitenkaan tähtää ainoastaan vaikuttamiseen konfliktien ennaltaehkäisyssä tai rauhan teemojen tasolla, vaan sen tarkoituksena on

yleisesti lisätä nuorten osallistumista päätöksentekoon. Koulutus on järjestetty vuosina 2021 ja 2022, näiden yhteenlaskettu budjetti on ollut n. 14 000 €.

3. Minkälaisia toimenpiteitä olette suunnitelleet toteuttavanne lopputoimikauden aikana (2023–2024)?

Perustoiminta ja tavoitteet:

Kansallisen toimintaohjelman lopputoimikauden aikana Suomen partiolaisilla on paljon monimuotoista YPS-teemoja edistävää toimintaa. Rauha näkyy partiossa lippukuntatasolla aktiviteettien sekä ohjelmapainotuksen myötä. Partiopiirit eli A-jäsenet sekä keskusjärjestö (SP) toteuttavat monipuolisia koulutuksia ja tapahtumia, joissa rauhan teemat tulevat esille. Lisäksi keskusjärjestö pyrkii aktiivisesti vaikuttamaan yhteiskunnassa mm. lobbaamalla lasten ja nuorten hyvinvoinnin toteutumisen puolesta.

Partion tavoite on mahdollistaa mahdollisimman monelle nuorelle merkityksellinen harrastus, jossa nuori voi opetella olemaan paras versio itsestään. Tämän myötä rauhan teemoja pyritään aktiivisesti sisällyttämään partiotoiminnan kaikkiin osa-alueisiin. Suomen partiolaiset pyrkivät toteuttamaan ekologisesti kestäviä tapahtumia ja toimintaa. Partiossa pyritään edistämään mielen hyvinvointia ja ehkäisemään syrjäytymistä. Nuoria ja aikuisia vapaaehtoisia tuetaan heidän pesteissään.

Partion kasvatustavoitteet näkyvät partio-ohjelmassa, joka rakentuu temaattisesti jaotelluista aktiviteeteista, joita paikalliset lippukunnat suorittavat ympäri Suomen. Näiden aktiviteettien joukossa on paljon rauhankasvatusaktiviteettejä, joita eri-ikäisten partiolaisten on mahdollista suorittaa osana viikoittaista toimintaa. Rauhantyövastaavat jatkavat näiden aktiviteettien tunnettuuden edistämistä lippukunnissa, niin että mahdollisimman moni partiolainen pääsee tutustumaan YPS-teemoihin osana partiotoimintaa.

Vuosina 2022–2023 Suomen partiolaisten ohjelmapainotus on “Sanoista tekoihin”, joka tähtää tietoisuuden lisäämiseen Agenda 2030 -tavoitteista. Toimintaohjelman myötä tarjolla on entistä enemmän rauhanteemaisia aktiviteetteja eri ikäkausille.

Suomen partiolaiset edistävät jatkuvasti moninaisuutta toiminnassaan. SP on kehittänyt maahanmuuttajatyön tiekartan, joka edesauttaa maahanmuuttajien integroimista mukaan partiotoimintaan. Tiekarttaa toimeenpannaan vuodesta 2023 lähtien. Tämän myötä jokaisen lippukunnan tulisi mm. luoda yhdenvertaisuussuunnitelma (välitavoitteena on, että vuoden 2024 loppuun mennessä 40 % lippukunnista on tehnyt oman yhdenvertaisuussuunnitelman).

SP tekee yhteistyötä Erätaukosäätiön kanssa, joten partiossa järjestetään säännöllisesti Erätauko-keskusteluja.

Vuonna 2023 SP:n rauhantyövastaavat kiertävät eri valiokunnissa kertomassa YPS-agendasta, mukaan lukien Suomen kansallisesta toimintaohjelmasta. Tämä mahdollistaa agendan laajemman toimeenpanon organisaatiossa.

Vaikuttaminen:

Partio tekee myös aktiivista vaikuttamistyötä lasten ja nuorten oikeuksien edistämiseksi. Esimerkiksi syksyisin partiolaiset järjestävät kansanedustajille nokipannukahvit eduskuntatalon edessä. Nokipannukahveilla on mahdollista keskustella kansanedustajien kanssa ja jakaa heille järjestömmme näkemyksiä esimerkiksi rauhantyöstä.

SP on aktiivisesti vaikuttamassa päätöksentekoon myös eurovaalien 2024 aikaan. Rauhantyövastaavat tekevät yhteistyötä SP:n eurovaalivastaavan kanssa ja keskustelevat, miten YPS-agendaa kannattaa

edistää vaaleissa ja niiden jälkeen. Vaaleihin liittyen lippukuntien ryhmille on avoinna ”Vaalipöllö” -aktiiviteettikokonaisuus, jossa partiolaiset pääsevät tutustumaan vaaleihin ja vaikuttamiseen.

Tapahtumat:

Partiossa on jatkuvasti monimuotoisia kansallisia ja kansainvälisiä tapatumia ja koulutuksia kaikenikäisille partiolaisille. Tapahtumat mahdollistavat rauhan teemoista oppimisen, dialogin ja jatkuvat itsensä kehittämisen partiolaisille. Esimerkkejä suunnitelluista rauhanteemaisista tapatumista vuosina 2023–2024:

Heinäkuussa 2023 SP osallistuu WAGGGSin (World Association of Girl Guides and Girl Scouts) eli Partiotyttöjen Maailmanliiton maailmankonferenssiin Kyproksella. Konferenssissa SP:n delegaatio voi vaihtaa kansainvälisesti ajatuksia YPSS-agendasta ja kertoma omista kokemuksistaan rauhantyyön saralla.

Elokuussa 2023 n. 900 partiolaista Suomesta lähtee Etelä-Koreaan maailmanjamboreelle, johon odotetaan n. 50 000 osallistujaa. Jamboreella partiolaiset käyvät dialogia toistensa kanssa ja pääsevät tutustumaan uusiin kulttuureihin ja tapoihin.

Elokuussa 2023 Suomen partiolaiset järjestävät Johtajatulet-tapahtuman, jonka yksi kantavista teemoista on ”Turvallinen tulevaisuus”. Johtajatulilla järjestetään Scouts, Peace and Security –teemainen paneeli, joka keskittyy Nepaliläisen kehitysyhteistyöhankkeeseen. Lisäksi siellä on tarjolla rauhantyyövastaavien järjestämää ohjelmaa. Johtajatulille osallistuu n. 3300 yli 18-vuotiasta partiolaista ja ei-partiolaista.

Syyskuussa 2023 partiolaiset osallistuvat Suomen YK-nuorten koordinoimalle nuorten rauhanviikolle. SP järjestää yhdessä Nepaliläisten kanssa rauhanteemaisen kiertävän taidenäyttelyn, johon kaikki lippukunnat voivat osallistua.

Lokakuussa 2023 SP järjestää samoajatapahtuma Explon 15–17-vuotiaille partiolaisille. Rauhantyyövastaavat osallistuvat tapahtumaan ja levittävät tietoa YPSPS-agendasta ja kansallisesta toimintasuunnitelmasta.

Syksyllä 2023 ja 2024 SP järjestää seuraavan yhteiskuntasuhde-traineekoulutuksen 16–25-vuotiaille partiolaisille, jossa osallistujat tutustuvat yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen ja päätöksentekoon. Keväällä 2024 SP järjestää KV-traineekoulutuksen, jossa osallistujat tutustuvat kansainväliseen partiotoimintaan ja vaikuttamiseen partioliikkeen sisällä ja ulkopuolella.

V. 2023 alkanut Scouts, Peace and Security -kehitysyhteistyöhanke Nepaliläisten kanssa jatkuu vuoteen 2025 saakka. Hankkeessa pyritään vahvistamaan YK:n päätöslauselman 2250 ”Nuoret, rauha ja turvallisuus” tavoitteita Suomessa ja Nepalissa yhteistyössä Nepaliläisten sekä Erätaukosäätiön kanssa. Hankkeessa kehitetään rauhankasvatusaktiiviteetteja, joita toteutetaan lasten ja nuorten kanssa jokaisessa Nepaliläisessä provinssissa. Aktiiviteetit jäävät hankkeen jälkeen osaksi Nepaliläisten partio-ohjelmaa, eli aktiiviteetteja tullaan tekemään myös hankkeen päättyttyä. Lisäksi hankkeessa järjestetään kaikissa provinseissa 2250-teemaisia keskustelutilaisuuksia, joissa nuoret keskustelevat paikallisista ja heille tärkeistä rauhan ja turvallisuuden kysymyksistä yhdessä paikallisten päättäjien kanssa. Lopuksi kaikista keskustelutilaisuuksista tehty yhteenvetoraportti luovutetaan asiasta vastaavalle ministeriölle.

4. Jos teette YPS-työtä kansainvälisesti, miten YPS-agenda näkyy kohdemaassa sekä millaisia haasteita ja mahdollisuuksia näet agendan toimeenpanemisessa?

SP tekee kansainvälistä vaikuttamistyötä pääasiassa partion kattojärjestöjen WAGGGSin (World Association of Girl Guides and Girls Scouts) ja WOSMin (World Organisation of the Scout Movement) sekä nuorisovaltion kattojärjestö Allianssi ry:n ja Suomen YK-liiton kautta.

Sekä WAGGGSissa että WOSMissa on käyty keskustelua ja tehty toimia YPS-agendan edistämiseksi, mutta toiminnan laajentamista ja tavoitteellisuuden kasvattamista haastavat järjestöjen taloudelliset haasteet sekä jäsenjärjestöjen moninaiset lähtökohdat (osassa maista YPS on vahvasti partiojärjestöjen agendalla, kun toisissa aihe on täysin tuntematon). Molemmat järjestöt toimivat sekä edunvalvonnan että kasvatuksen saralla, ja toistaiseksi YPS-agenda on näkynyt vahvemmin kasvatus- ja koulutussisällöissä. SP:ssä onkin tunnustettu mahdollisuus vaikuttaa WOSMin ja WAGGGSin järjestämien koulutusten ja tapahtumien sisältöihin erityisesti Euroopan alueella.

Nepalissa rauhantyyntö tekeminen on kansalaisjärjestöille yleensä erittäin haastavaa, ellei mahdollista. Nepalilaisilla onkin lailla turvattu asemansa ja paikallistasolla vahvan roolinsa vuoksi erityinen mahdollisuus edistää Nuoret, rauha ja turvallisuus –agendaa Scouts, Peace and Security –hankkeen kautta. Haasteita saattaa syntyä siinä, että tematiikka leviää ja herättää kiinnostusta myös partioliikkeen ulkopuolella. Lisäksi myös sisällissodan haavat ovat vielä tuoreet, ja aiheen käsittely vaatii Nepalilaisilta vahvaa tukea paikallistason toimijoille. Hankkeessa pyrimme käyttämään parhaita Suomen oppeja, mutta soveltamaan niitä joustavasti Nepalilaisiin olosuhteisiin.

5. Oletteko saaneet riittävästi tietoa YPS-agendasta? Jos ette, minkälaista opastusta ja ohjeistusta kaipaisitte?

SP:n sisällä tiedonkulkua on helpotettu pestamalla rauhantyyntövastaavat, jotka toimivat 2250-verkostossa ja tuovat verkoston uutiset säännöllisesti kansainvälisten yhteyksien valiokuntaan. Lisäksi rauhantyyntövastaavat lisäävät keskusjärjestön luottamushenkilöiden ja työntekijöiden tietoisuutta YPS-agendasta ja Suomen toimintaohjelman toimeenpanovastuusta sekä tukevat paikallis- ja piiritason toimijoita erityisesti rauhankasvatuksessa.

Tiedonkulusta valtionhallinnon ja 2250-verkoston välillä on vastannut vuoden 2022 alusta saakka työvaliokunta, jossa myös SP:llä on ollut edustus alusta saakka. V. 2022 saakka työvaliokuntaa tuki tiedonvälittämisessä Allianssi ry:n kansainvälisen vaikuttamisen asiantuntija, mutta v. 2023 työvaliokunta on toiminut vapaaehtoisten voimin.

Koko verkoston rooli toimintaohjelman toimeenpanossa on SP:n rauhantyyntövastaavien näkökulmasta edelleen aavistuksen epäselvä, mihin voisi tarttua esimerkiksi käymällä aiheesta vuoropuhelua verkoston ja Ulkoministeriön – tai koko seurantaryhmän – välillä.

Anu Apoa, yhteyshenkilöämme Ulkoministeriössä, on ollut helppo lähestyä erilaisten kysymysten kanssa. Nähdäksemme kehittämisen varaa on viestinnän oikea-aikaisuudessa (jotta myös vapaaehtoisvoimin toimivilla tahoilla on riittävästi aikaa reagoida erilaisiin viesteihin ja pyyntöihin) ja säännöllisyydessä (kansalaisjärjestöstä käsin on vaikea päätellä, johtuuko radiohiljaisuus siitä, etteivät asiat ole edenneet vai siitä, ettei viesti ole tavoittanut järjestöjä).

6. Vapaaehtoisia huomioita kokemuksistanne YPS-toimintaohjelman toimeenpanosta.

Verkoston oma tehtävä on jossakin määrin kirkastunut ja toiminta merkittävästi monipuolistunut sitten elokuun 2021. Suurin haaste on kuitenkin sama kuin valtionhallinnossakin: toimeenpanoon osoitettujen resurssien riittämättömyys. SP:n rauhantyyntövastaavat näkevät valtionhallinnon olevan päävastuussa toimeenpanosta, joten samaisen tahon tulee vastata, ettei toimintaohjelman tavoitteiden saavuttaminen jää kiinni riittämättömistä resursseista niin valtionhallinnossa kuin järjestökentälläkään. Esimerkiksi indikaattoreiden kehittämistyö vaatii resursseja sekä johtajuutta, joka nähdäksemme tulee löytyä toimintaohjelman päävastuutaholta.

Kuten monessa verkoston jäsenjärjestössä, myös SP:ssä toimintaohjelman toimeenpanosta vastaavat vapaaehtoiset. Muut toimintaohjelman vastuutahot voisivat huomioida tämän jatkossa paremmin esimerkiksi asettaessaan deadlineja tai päättäessään yhteisten tapaamisten ja tapahtumien ajankohdista (esim. virka-aikaan versus ilta-aikaan tai viikonloppuna).